

Міністерство культури та інформаційної політики України
*Державний науково-методичний центр
змісту культурно-мистецької освіти*

«СХВАЛЕНО»

Науково-методичною радою
Державного науково-методичного центру
змісту культурно-мистецької освіти
Протокол № 8
від «29» грудня 2021 р.

Типова навчальна програма з навчальної дисципліни
«ТЕХНІЧНІ ЗАСОБИ»
середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти
з аудіовізуального мистецтва початкового професійного спрямування,
класи кіномистецтва, мультимедіа, анімації

Київ
2021

Типова навчальна програма з навчальної дисципліни «ТЕХНІЧНІ ЗАСОБИ» середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з аудіовізуального мистецтва початкового професійного спрямування, класи кіномистецтва, мультимедіа, анімації. Київ, 2021. 17 с.

Укладачі: **Леонтєв А. О.**, викладач, голова циклової комісії «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» Відокремленого структурного підрозділу «Канівський фаховий коледж культури і мистецтв Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини», спеціаліст вищої категорії, кандидат фізико-математичних наук;
Гоголева Н. М., викладач технічних засобів та основи монтажу відділу мультимедіа Дитячої школи мистецтв № 6 ім. Г. П. Жуковського Дніпровського району міста Києва.

Рецензенти: **Майборода В. М.**, голова циклової комісії «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» Житомирського фахового коледжу культури і мистецтв імені Івана Огієнка, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, член Національної спілки кінематографістів України;
Тяжлов Д. О., доцент кафедри кінотелеоператорства, художній керівник курсу кінооператорів Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені Івана Карпенка-Карого, режисер-оператор документального кіно, куратор документальної програми фестивалю американського кіно «Незалежність» та лабораторії з кіновиробництва для молодих митців «IndieLab», експерт Українського культурного фонду, член Національної спілки кінематографістів України, член Гільдії кінооператорів України.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Типова навчальна програма з навчальної дисципліни «Технічні засоби» (далі – типова навчальна програма) розроблена з урахуванням вимог до обсягу та результатів навчання, передбачених Типовою освітньою програмою середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з аудіовізуального мистецтва початкового професійного спрямування, класи кіномистецтва, мультимедіа, анімації (наказ Міністерства культури України від 23.07.2019 р. № 562). Типова навчальна програма містить загальний нормативний зміст, обсяг та нормативні результати навчання учнів принципам функціонування та способам використання технічних засобів в аудіовізуальному мистецтві, окреслює рекомендовані підходи до планування й організації освітнього процесу в класі кіномистецтва, мультимедіа, анімації.

Нормативний зміст навчання за типовою навчальною програмою базується на практичній методології, застосуванні технічних та технологічних досягнень у галузі аудіовізуального мистецтва. Він включає поєднання теоретичних, технічних (практичних) та художніх (естетика зображення, композиція кадру, колір) аспектів в єдиному процесі формування компетентностей учня/учениці.

Типова навчальна програма може бути основою для розроблення викладачем робочої навчальної програми з навчальної дисципліни «Технічні засоби». У робочій навчальній програмі, розробленій на основі цієї типової навчальної програми, викладач деталізує, конкретизує та адаптує нормативний зміст дисципліни, передбачений типовою навчальною програмою, відповідно до місцевих умов і потреб учня/учениці, визначає організаційні форми проведення та види навчальних занять, комплекс художньо-педагогічних технологій та методів викладання, необхідне методичне забезпечення, форми та засоби контролю якості знань учнів з урахуванням індивідуального підходу. Також викладач може реалізувати власний алгоритм викладання шляхом перерозподілу нормативного змісту навчання та зміни послідовності викладення навчального матеріалу дисципліни за модулями, уточнення додаткових обсягів навчального матеріалу та результатів навчання понад визначених типовою навчальною програмою.

Мета вивчення дисципліни орієнтована на:

- формування в учнів базових теоретичних знань та практичних навичок роботи з технічними засобами аудіовізуального мистецтва та планування технологічних процесів, необхідних для створення аудіовізуального творчого продукту;
- розвиток творчих здібностей учнів, їхньої мотивації до подальшого здобуття освіти професійного спрямування з кіномистецтва, мультимедіа, анімації в системі фахової передвищої або на поглибленому підрівні початкової мистецької освіти.

Типова навчальна програма спрямована на ознайомлення з основами роботи з технічними засобами аудіовізуального мистецтва: фото- та відеоапаратурою й обладнанням, основними етапами фото- та відеопроектів, жанрами фотографії та відеоконтенту, основами комп'ютерної обробки фото- та відеозображень. Особлива увага приділяється практичному фотографуванню та зйомці відео, цифровій обробці зображення на комп'ютері.

Освітній процес з навчальної дисципліни «**Технічні засоби**» здійснюється у формі навчальних занять, заходів поточного та підсумкового контролю. Основною формою занять є *груповий урок*.

Навчання проводиться за *модулями*. Кожен модуль передбачає формування певної частини компетентностей, що стають основою для подальшого навчання та досягнення нормативних навчальних результатів після завершення опанування типової навчальної програми. Опанування нормативного змісту навчання за типовою навчальною програмою розраховано на мінімальну нормативну кількість навчальних тижнів – *35 тижнів на рік* (без урахування канікулярних періодів) та на мінімальний нормативний обсяг часу на опанування програми, що становить *70 год. за два роки (1 год. на тиждень)* на 3–4 роках навчання в класах кіномистецтва, мультимедіа, анімації.

З метою реалізації індивідуального підходу до кожного/кожної учня/учениці та відповідно до принципів модульної системи навчання, в робочій навчальній програмі *загальну кількість навчальних годин* рекомендовано розподіляти на розсуд викладача на поглиблення та вдосконалення набутих навичок та вмінь учнів або збільшення часу на вивчення окремих модулів у зв'язку з індивідуальною потребою учня/учениці; повторення/закріплення пройденого матеріалу; підготовку до контрольних заходів; планування та проведення інших форм роботи (зйомки на натурі, відвідування кінотеатрів тощо); відпрацювання нормативного змісту навчання через непередбачувані обставини (карантин, хвороба учня/учениці тощо).

Поточний контроль дає викладачеві змогу своєчасно одержати об'єктивні дані про хід опанування учнями відповідних складових компетентностей з метою корегування педагогічних підходів, для досягнення результатів навчання, передбачених типовою навчальною програмою, і здійснюється: під час навчальних занять (*поурочний контроль*); за підсумками модуля (*модульний контроль*). Поточний контроль може здійснюватися у формі контрольних уроків, переглядів, заліків тощо. Конкретні форми поточного (поурочного, модульного) контролю визначаються викладачем відповідно до робочої навчальної програми.

Підсумковий річний контроль здійснюється після *першого року навчання* у формі річного контрольного заходу, на якому перевіряються результати навчання за всіма компонентами, передбаченими цією програмою. У межах підсумкового річного контролю, учні готують проєкт, виконання та презентація якого демонструє практичні навички, що засвоєні під час вивчення дисципліни протягом навчального року. Підсумковий проєкт на першому році навчання згідно

змісту програми пов'язаний із фотомистецтвом (фотопроект). Він може бути виконаний у різних формах (індивідуально або колективно), наприклад, портфоліо власних фоторобіт/фотокнига/інтернет-сайт з власним фотоконтентом тощо.

Наприкінці *другого (випускного) року* навчання проводиться **підсумковий контроль за результатами опанування всього змісту типової навчальної програми**. Він проводиться у формі обговорення результатів створення підсумкового відеопроєкту або виконання інших творчих робіт (із застосуванням різних технічних засобів).

Визначення рівня досягнення учнями результатів навчання середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти передбачає оцінювання через виставлення балів (оцінок) у цифровому (числовому) виразі за поділом на 4 рівні: початковий (1 – 3 бали), середній (4 – 6 балів), достатній (7 – 9 балів), високий (10 – 12 балів). Метою оцінювання є визначення рівня навчальних досягнень учня/учениці в оволодінні змістом, визначеним цією типовою навчальною програмою, на кожному з етапів навчання (*Додаток*).

Оцінювання має бути систематичним і послідовним, спрямованим на підтримку учнів у їхніх навчальних успіхах, розуміння ними власного прогресу навчання й формування бажання досягати навчальних результатів за типовою навчальною програмою. Воно не передбачає порівняння з досягненнями інших учнів та не залежить від складності опанованого матеріалу, темпу набуття компетентностей тощо.

НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ, ОБСЯГ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Перший рік навчання

Завдання:

вивчення художніх та технічних особливостей цифрового зображення;
засвоєння основ використання фото- та відеотехніки та освітлювального обладнання;

ознайомлення з комп'ютерними програмами, призначеними для обробки зображень;

формування базових навичок поєднання технічного та творчого мислення на базі вивчених законів композиції, колористики із застосуванням комп'ютерної техніки та графіки.

Навчальні модулі	Зміст навчання	Орієнтовна кількість годин	Результати навчання
Модуль 1. <i>Технічні засоби аудіовізуального мистецтва та виробництва:</i>	Еволюція розвитку технічних засобів виробництва в аудіовізуальному мистецтві (камера-	3	Називає основні історичні факти виникнення та розвитку технічних засобів аудіовізуального мистецтва та виробництва.

<p><i>історичні аспекти і характеристики. Аудіовізуальний твір та його автори</i></p>	<p>обскура, фотоапарат, кінокамера, камера з синхронним записом звуку, відеокамера, фотокамера з можливістю запису відео, смартфон, камери 360). Сучасні тенденції розвитку технічних засобів аудіовізуального мистецтва. Мобілографія.</p> <p>Основні ознаки аудіовізуального твору.</p> <p>Види аудіовізуального твору.</p> <p>Аналогові та цифрові технології створення аудіовізуального продукту: основні засоби виробництва. Порівняння плівкової та цифрової камер.</p> <p>Автори аудіовізуальних творів (режисер-постановник, художник-постановник, оператор-постановник тощо) та їхня роль у творчому процесі. «Збірне авторство» аудіовізуального твору.</p>		<p>Розуміє вплив розвитку техніки на естетику зображення. Називає та описує сучасні особливості аудіовізуального мистецтва (доступність, масовість, цифровізація, видовищність, інтерактивність, мультимедійність).</p> <p>Описує основні ознаки аудіовізуального твору: візуальна виразність, концептуальна завершеність, рівень технологічної та технічної якості.</p> <p>Розуміє різницю між різними видами аудіовізуальних творів: кінофільм, телефільм, відеофільм, фільм-концерт, музичний кліп, 3D-фільм, VR-фільм.</p> <p>Відрізняє принципи отримання зображення в плівковій та цифровій камерах (може на прикладах пояснити різницю в зображеннях).</p> <p>Називає основні функції авторів аудіовізуальних творів: режисер-постановник, художник-постановник, оператор-постановник.</p>
<p>Модуль 2. Цифрове зображення</p>	<p>Структура цифрового зображення. Використання кодеку для цифрової обробки відео та аудіо. Поняття: «пікселі», «роздільна здатність», «формат файлу»,</p>	<p>3</p>	<p>Знає та може пояснити поняття «піксель», «роздільна здатність», «формат файлу», «розширення», «колірний простір».</p>

	<p>«розширення», «колірний простір».</p> <p>Основні принципи та технології отримання цифрових зображень за допомогою фото- та відеокамер.</p> <p>Класифікація цифрових зображень, їхнє збереження та створення персонального сховища даних.</p>		<p>Створює фотографії, використовуючи базові функції налаштування фотокамери.</p> <p>Вміє правильно зберігати отримані цифрові зображення та створювати персональне сховище даних.</p>
<p>Модуль 3. <i>Фотокамера</i></p>	<p>Будова та основні функції сучасної фотокамери. Схожість з будовою людського ока.</p> <p>Об'єктиви фотокамери: основні елементи, властивості та характеристики.</p> <p>Виразальні засоби фотографії: композиція кадру, крупність плану (масштабне співвідношення), ракурс, експозиція, тональність, колорит.</p> <p>Налаштування фотоапарату (чутливість ISO, баланс білого WB, діафрагма, витримка).</p> <p>Основні принципи роботи з кадром.</p>	5	<p>Розуміє та пояснює призначення складових частин фотокамери, її основні функції.</p> <p>Знає та називає види об'єktivів фотокамери, їхні основні елементи, описує специфіку їх використання під час зйомки.</p> <p>Знає та може пояснити основні поняття виразальних засобів фотографії: «композиція кадру», «крупність плану», «ракурс», «експозиція», «тональність», «колорит».</p> <p>Налаштовує фотокамеру відповідно до технічних та художніх завдань фотозйомки.</p> <p>Вибудовує кадр, визначає доречність композиційного рішення відповідно до власного задуму.</p>
<p>Модуль 4. <i>Освітлювальна техніка в аудіовізуальному мистецтві</i></p>	<p>Освітлювальні прилади, їхні види та функціональне призначення.</p> <p>Характер освітлення (розсіяне, направлене, м'яке, жорстке, фактурне,</p>	4	<p>Називає види освітлювальних приладів, може пояснити їх призначення та функціонал.</p> <p>Описує вплив освітлення на виявлення об'єму, глибини простору, тональності, а також</p>

	<p>пласке). Високий та низький ключі. Поняття «колірна температура» (у Кельвінах).</p> <p>Схеми освітлення та їхні комбінації. Різновиди освітлення за напрямками дії (малююче, заповнююче, контрове, моделююче).</p> <p>Поняття «ефект освітлення». Принцип роздільного освітлення.</p> <p>Принципи використання освітлювальної техніки під час виконання завдань фотозйомки.</p>		<p>на передачу настрою та емоційного стану зображення. Розуміє як за допомогою освітлення можна трансформувати об'єкт.</p> <p>Розташовує освітлювальні прилади за відповідною схемою з метою створення виразного ефекту освітлення.</p> <p>Розуміє та використовує принцип роздільного освітлення відповідно до якого об'єкт і тло освітлюються окремо.</p> <p>Вміє згідно схеми освітлення встановлювати освітлювальні прилади, дотримується правил безпеки під час роботи з ними. Застосовує під час виконання навчальних завдань термінологію з галузі освітлювальної техніки.</p>
<p>Модуль 5. Цифрова обробка зображень. Програми цифрової обробки файлів</p>	<p>Передача зображення на комп'ютер. Робота з носіями інформації.</p> <p>Сучасні програми для художньої обробки зображень. Ретушування та художня обробка зображень. Поняття «колірний простір». Інструменти малювання. Кадрування. Способи зміни розмірів зображень. Фільтри.</p> <p>Інтерфейс, панель інструментів програм для</p>	<p>6</p>	<p>Переносить інформацію з фотоапарата на комп'ютер за допомогою сучасних засобів передачі даних. Зберігає, архівує, змінює та стискає зображення в різних форматах.</p> <p>Орієнтується в інструментах програм для художньої обробки зображень. Знає основні правила обробки цифрових зображень.</p> <p>Орієнтується в інтерфейсі програми для цифрової</p>

	цифрової обробки файлів (<i>Adobe Photoshop, Adobe Lightroom</i> тощо). Основні правила роботи в програмі. Корекція фотографій. Робота з кольором.		обробки файлів (<i>Adobe Photoshop</i> тощо). Працює в графічному редакторі; кадрує та змінює зображення; обирає колірний простір та профіль зображення; вирізає елементи композиції, заливає окремі фігури, фон, вирівнює лінію горизонту, накладає фільтри та експериментує з ними відповідно до творчих завдань фотозйомки.
Модуль 6. <i>Текстове оформлення фоторобіт. Фотокколаж та фотомонтаж</i>	Шрифти в оформленні фоторобіт. Основні правила розташування текстів на фотографіях. Робота з фрагментами фотографій, колаж.	2	Знає та використовує особливості роботи з текстом під час оформлення фотографій (введення тексту, заливка, вирівнювання/викривлення напису, додавання тіні та світіння). Обирає для оформлення творчого завдання шрифт, який відповідає необхідним характеристикам (гарнітура, нахил, насиченість, ширина, ілюміновка, розмір). Проявляє креативність під час виконання творчого завдання.
Модуль 7. <i>Практична робота з фотокамерою</i>	Фотозйомка в різних жанрах (натюрморт, архітектура, пейзаж, тварини, портрет, жанрова композиція, репортаж).	6	Встановлює та налаштовує фотокамеру, підбирає оптику (об'єктив) відповідно до знімальної ситуації. Компонує кадр, визначає доречність композиційного рішення відповідно до власного задуму. Відбирає найвиразніші кадри. Створює 10 – 15 фотографій різних жанрів та сюжетів на вибір.
Модуль 8. <i>Розробка фотопроєкту</i>	Ідея, концепція та стиль фотопроєкту. Етапи роботи над проєктом: вибір теми, фотографування, цифрова обробка зображення, друк, презентація.	6	Розуміє, що таке ідея, концепція та стиль фотопроєкту. Знає послідовність етапів проєкту та вміє розподіляти час на їх реалізацію.

	Вибір теми та форми реалізації фотопроекту. Добір та підготовка фотографій. Розробка композиційного рішення фотопроекту, його текстової частини. Інтеграція всіх компонентів проекту. Фотодрук. Оформлення проекту.		Самостійно обирає тему, описує ідею, форму реалізації та стиль фотопроекту, аргументує зроблений вибір. Обґрунтовує композиційне рішення як загальної концепції проекту, так і його елементів. Пояснює вибір шрифтів, їх використання в текстовому оформленні фотопроекту.
Всього годин у навчальному році:		35	

Підсумковий проєкт виконується у різних формах (індивідуально або колективно), наприклад, *портфоліо власних фоторобіт, фотокнига, інтернет-сайт з власним фотоконтентом* тощо. Форма контролю зазначається викладачем в робочій навчальній програмі.

Під час *підсумкового річного контролю* учень/учениця:
володіє опанованою термінологією щодо технічних засобів аудіовізуального мистецтва під час презентаційного виступу;
демонструє практичні навички фотозйомки, основ композиції та змісту кадру;
дотримується правил роботи з фотографічною, комп'ютерною, освітлювальною технікою, вміє її налаштувати;
використовує вивчені прийоми комп'ютерної графіки у власному фотопроекті.
вміє публічно представити результати власної роботи перед аудиторією, пояснює свій задум.

Другий рік навчання

Завдання:

ознайомлення з теоретичними основами використання технічних засобів під час відеозйомки;
отримання практичних навичок з цифрової відеозйомки, звукозапису, комп'ютерної обробки відео та звуку, нелінійного монтажу;
опанування правил художньої композиції та роботи з кадром у відеозйомці;
формування базових практичних навичок створення завершеного цілісного аудіовізуального проекту, в якому використані відео, фото, звук, текст.

Навчальні модулі	Зміст навчання	Орієнтовна кількість годин	Результати навчання
Модуль 1. <i>Основи створення відеозображення.</i>	Принципи побудови відеозображення. Основні характеристики та формати відео.	3	Розуміє, як формується відеозображення. Знає основні характеристики (частота кадрів,

Відеокамери	Види відеокамер, їхня будова та принципи роботи.		співвідношення сторін, роздільна здатність, профіль зображення PP тощо) та розрізняє формати відео. Розуміє поняття «контейнер», «кодек» (MP4, AVI, MPEG1 тощо). Розрізняє відеокамери за форматами та якістю отриманого відеозапису. Розуміє спільне та відмінності при композиційній побудові фотокадру та/або кінокадру. Дотримується правил роботи з відеотехнікою.
Модуль 2. Монтаж відео	Сутність процесу монтажу відеоконтенту. Монтажне мислення. Лінійний, нелінійний, змішаний монтаж. Комфортний монтаж та його принципи. Базові монтажні правила. Інтелектуальний монтаж. Тайм-код та його застосування в монтажі. Монтажний лист та принципи його складання.	3	Розуміє специфіку процесу монтажу відео та його базові правила. Розуміє принципи монтажного мислення. Називає особливості лінійного, нелінійного, змішаного, комфортного та інтелектуального монтажу. Розуміє значення тайм-коду під час розшифрування матеріалу та перенесення відео в монтажну лінію (таймлайн) відеоредактора. Складає монтажний лист, дотримуючись основних принципів його побудови відповідно до практичного завдання.
Модуль 3. Програма нелінійного відеомонтажу Adobe Premiere Pro	Відеоредактори для нелінійного монтажу. Особливості та інтерфейс програми <i>Adobe Premiere Pro</i> , її інструменти та технічні можливості. Імпорт файлів до програми. Інструменти монтажу (обрізки та поєднання) кадрів. Створення титрів.	7	Використовує основні інструменти програми монтажу <i>Adobe Premiere Pro</i> під час виконання практичних завдань. Виконує монтаж відео, дотримуючись режисерського сценарію, монтажного листа, технологічних вимог та основних монтажних правил.

	Рендеринг та експорт файлів. Конвертування відеоформатів.		
Модуль 4. <i>Звук та основи звукозапису</i>	Звук як фізичне явище (чому та як ми чуємо?). Характеристики звуку. Різниця між аналоговим та цифровим звуком. Гучність, рівень звуку, звуковий діапазон, динамічний діапазон, гармоніки, шум, реверберація. Одиниці вимірювання рівнів звуку. Оцифрування звуку. Квантування, розрядність. Формати цифрового запису звуку та їхня класифікація.	3	Пояснює та використовує базові терміни та поняття з галузі електроакустики та звукозапису (звук, його характеристики – гучність, рівень, діапазон, гармоніки, шум, реверберація). Пояснює різницю між аналоговим та цифровим звуком. Знає як вимірюється та оцифровується звук, описує ці процеси, у тому числі квантування, розрядність. Знає та розрізняє формати цифрового аудіозапису.
Модуль 5. <i>Звукозаписувальні прилади</i>	Технології звукозапису. Мікрофони та їхні різновиди. Звукозаписувальні пристрої (рекордери). Підсилення, мікшування та відтворення звуку.	2	Обирає відповідні звукозаписувальні пристрої для виконання практичного завдання. Правильно встановлює та налаштовує звукозаписувальні пристрої (рекордери) та мікрофони. Виставляє рівень звуку до початку та під час запису (за допомогою викладача). Виконує звукозапис та може оцінити його якість; за потребою вносить технічні корективи для виправлення недоліків. Володіє базовими операціями мікшування декількох джерел звуку в одну звукову доріжку (фонограму).
Модуль 6. <i>Звук у створенні відеопродукції</i>	Використання звуку у відеопродукції. Створення фонограми (звукова доріжка, саундтрек) аудіовізуального твору.	3	Розуміє поняття: «синхронні та несинхронні шуми» та «фолі-шуми». Знає та використовує основні принципи застосування звуку під час виконання практичних завдань (звуки побуту, природи, музичне

	<p>Саунд-дизайн та як засіб підвищення художньої виразності відеоряду. Поняття «звуковий баланс». Поняття аудіовізуального контрапункту та темпоритму. Програма редагування звуку <i>Adobe Audition</i>.</p> <p>Особливості та відмінності озвучання та дубляжу.</p> <p>Зведення аудіо і відео.</p>		<p>оформлення тощо).</p> <p>Обробляє аудіофайл у програмі <i>Adobe Audition</i>: обрізає зайві фрагменти, мікшує, додає звукові ефекти та видаляє шуми, конвертує звукові файли відповідно до завдання. Зводить всі складові звукозапису до фінальної фонограми (саундреку) аудіовізуального твору.</p> <p>Знає особливості озвучання та дубляжу. Розуміє принципи добору акторів відповідно до їхніх голосових можливостей. Знає, які акустичні умови необхідні для запису закадрового голосу під час озвучання/дубляжу.</p> <p>Зводить аудіо- та відеодоріжки під час монтажу твору з невеликим хронометражем (до 5 хв.).</p>
Модуль 7. Робота над відеопроєктом	<p>Розробка відеопроєкту (тема, концепція, форма та стиль; вибір техніки для запису відео, звуку, освітлювальної техніки; вибір звукового оформлення, розкадровка). Підготовка до відеозйомки. Зйомка матеріалу для відеопроєкту. Пошук та об'єднання творчої команди навколо ідеї проєкту.</p>	8	<p>Самостійно обирає тему, форму та стиль відеопроєкту. Розробляє та створює розкадровку, враховуючи знання з основ монтажу та відповідно до творчого задуму.</p> <p>Налаштовує камеру, звукове обладнання, створює схему освітлення сцени відповідно до художніх завдань проєкту. Обирає ракурси та виконує відеозйомку відповідно до завдань проєкту.</p> <p>Залучає до створення проєкту та роботі в команді інших учнів. Виконує самостійно та/або в складі творчої команди одну з авторських ролей (оператор, звукорежисер, режисер монтажу) у відеопроєкті.</p>
Модуль 8. Підготовка до	Комбінування отриманих знань і навичок під час	6	Використовує необхідну техніку та підбирає технології

презентації проекту	формування цілісного відеопроєкту. Монтаж, кольорокорекція, створення фонограми та майстер-копії проєкту.		відповідно до творчого завдання проєкту. Прислухається до членів творчої команди проєкту та розуміє важливість колективної творчості. Дотримується основних принципів створення відеопродукту на кожному з етапів реалізації проєкту. Контролює терміни та якість протягом підготовки цілісного та композиційно завершеного проєкту. Створює майстер-копію (файл) проєкту.
Всього годин у навчальному році:		35	

Підсумковий контроль проводиться у формі обговорення результатів створення підсумкового відеопроєкту або інших творчих робіт (окремі вправи або короткі завдання із застосуванням різних технічних засобів).

Під час виконання програми **підсумкового річного контролю** учень/учениця:

знає принципи функціонування, технічні характеристики та правила роботи з відеокамерою, звукозаписувальним та освітлювальним обладнанням;

підбирає обладнання відповідно до завдання проєкту, підготовлює, налаштовує та коректно використовує основні технічні засоби для підготовки сцени, відеозйомки, звукозапису;

знає базові художні прийоми створення композиції кадру, передачі психологічного стану та настрою героїв за допомогою технічних засобів аудіовізуального мистецтва;

знає та використовує основні інструменти та прийоми роботи в комп'ютерних програмах обробки звуку та нелінійного відеомонтажу з метою створення закінченого аудіовізуального твору на основі заздалегідь сформульованої теми або задуму;

вміє публічно презентувати власний творчий проєкт.

СПИСОК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Агафонов А. В., Пожарская С. Т. Фотобукварь. Москва : Мир, 1993. 211 с.
2. Барон С. Л., Пек Д. Цифровая фотография для начинающих. Москва : КУДИЦ-Образ, 2003. 256 с.
3. Безклубенко С. Відеологія: основи теорії екранних мистецтв. Київ : Альтерпрес, 2004. 328 с.
4. Биржаков Н. Цифровая фотография в простых примерах. Москва : АСТ : Астрель, 2007. 197 с.
5. Гринберг С. Цифровая фотография. Самоучитель. Санкт-Петербург : Питер, 2004. 352 с.
6. Дыко Л. П., Головня А. Д. Фотокомпозиция. Москва : Искусство, 1962. 261 с.
7. Кулешов Л. В. Азбука кинорежиссуры. Москва : Искусство, 1969. 134 с.
8. Лішафай О. О. Саунд-дизайн і музична драматургія, кіно та телебачення. *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури*. Випуск XXXV. 2015. С. 177–187. URL: <https://cutt.ly/qTutCij> (дата звернення: 13.10.2021).
9. Медынский С. Е. Компонуем кинокадр. Москва : Искусство, 1992. 239 с.
10. Парк В. Як створюють звукові ефекти в кіно. *BBC news* : веб-сайт. 24.06.2015. URL: <https://bbc.in/3mSVk0A> (дата звернення: 13.10.2021).
11. Соколов А. Г. Монтаж : телевидение, кино, видео. Editing: television, cinema, video. Учебник. Часть вторая. Москва : Издательство «625», 2001. 207 с.
12. Стародуб Д. Азбука фотографии. Київ : Техника, 1985. 187 с.
13. Хэкинг Д. Фотография. Всемирная история. Москва : Магма, 2014. 576 с.
14. Чуриловский В. Н. Теория оптических приборов. Санкт-Петербург : СПб ГИТМО (ТУ), 2001. 274 с. URL: <https://bit.ly/3JbvNc3> (дата звернення: 13.10.2021).
15. Эйзенштейн С. Монтаж. URL: https://royallib.com/book/eyzenshteyn_sergey/montag_1938.html (дата звернення: 13.10.2021).
16. Эйзенштейн С. Четвертое измерение в кино. Собр. соч. в 6 т. Москва : Искусство, 1968.

Интернет-джерела

1. Как работает цифровой фотоаппарат. Урок ПК. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=N8um4yBP3e0> (дата звернення: 13.10.2021).
2. Ликбез: выдержка, диафрагма, чувствительность. Фотоурок 82. *PhotoWebExpo*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=U5hE3iAP-u8> (дата звернення: 13.10.2021).
3. О будущем фотографии. Видеоурок по фотографии 53. *PhotoWebExpo*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=zfqj9BNYN8M> (дата звернення: 13.10.2021).
4. Основы экспозиции для чайников. Затвор: эпизод занятия. Алексей Довгуля. *Profileschool*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=tTy1HW9kq2w> (дата звернення: 13.10.2021).
5. Урок № 0. Как выбрать камеру и объектив? В зависимости от направления фотографии. URL: https://www.youtube.com/watch?v=7_pkRJDm6Ik (дата звернення: 13.10.2021).
6. Устройство зеркального фотоаппарата. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=3LnmrFoQEhc> (дата звернення: 13.10.2021).
7. Химия 7. История развития фотографии. *Академия занимательных наук*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=WqQkPG4Dx5w> (дата звернення: 13.10.2021).
8. Что нужно знать про освещение для начинающих видеографов и видеоблогеров. URL: <https://bit.ly/3yTDVJt> (дата звернення: 29.11.2021).
9. Экспозиция в фотографии (выдержка, диафрагма, ISO). Урок 1. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=QHf02QlkxNo> (дата звернення: 13.10.2021).
10. Photographers : веб-сайт. URL: <https://photographers.ua/> (дата звернення: 13.10.2021).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Рівні компетенції	Бали	Характеристика навчальних досягнень
Початковий	1 – 3	Розрізняє види аудіовізуального мистецтва, може описати різницю між фотографією та відео. Відтворює незначну частину навчального матеріалу, вибирає правильний варіант відповіді з двох запропонованих (на рівні «так – ні»), відповідає на елементарні запитання короткими репліками. Не може аргументувати, робити висновки, вибірково реагує на навчальний матеріал. Робить помилки під час виконання практичних завдань, роботи з обладнанням.
Середній	4 – 6	Може за допомогою викладача відтворити основний зміст навчальної теми, здатний/здатна з помилками й неточностями дати визначення понять. Має труднощі у формулюванні власної думки, узагальнювальних висновків на основі засвоєної інформації. За допомогою викладача може аналізувати, порівнювати. Застосовує отримані знання під час виконання практичних завдань за зразком.
Достатній	7 – 9	Володіє навчальним матеріалом, використовує отримані знання на практиці. Вміє порівнювати, встановлювати зв'язки між окремими явищами, фактами під час виконання навчальних завдань. Відповідає на запитання викладача логічно, але з неточностями. Проявляє активний інтерес до навчальної дисципліни, може узагальнювати отриману інформацію, формулювати та обґрунтовувати власні висновки. Вміє знаходити і виправляти допущені помилки. Володіє базовими навичками роботи з технічним обладнанням, знає та дотримується технології створення аудіовізуального твору під час виконання практичних завдань.
Високий	10 – 12	Має ґрунтовні знання з дисципліни, використовує їх під час навчання. Вміє самостійно користуватися джерелами інформації, проявляє творчий підхід під час виконання різних завдань. Розуміє сутність навчальних завдань, виконує їх у встановлений термін. Впевнено володіє технічним обладнанням знає та дотримується технології створення аудіовізуального твору з урахуванням умов творчого завдання.